

DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST IN VENLO

VERANDERTHEORIE, EFFECTENKAART
EN MAATSCHAPPELIJKE
BUSINESSCASE

INHOUDSOPGAVE

- Inhoudsopgave
- Aanleiding, inhoud en doel rapport
- Verandertheorie
- Maatschappelijke businesscase
 - Inleiding maatschappelijke businesscase
 - Uitgangspunten maatschappelijke businesscase
 - Effectenkaart
 - Overzicht kosten en baten per stakeholder
 - Kosten
 - Baten (Gezondheid – Leren – Ouders)
 - Pro memorie posten
- Conclusies en inzichten
- Bijlage QALY's en Bronnenlijst

AANLEIDING, INHOUD EN DOEL RAPPORT

IN DIT RAPPORT IS DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN DE 'DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST (GBT)' PER STAKEHOLDER IN EEN VERANDERTHEORIE, EFFECTENKAART EN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE IN BEELD GEBRACHT. DE FINANCIËLE DEKKING VOOR DEZE INTERVENTIE VANUIT DE REGIODEAL VERLOOPT VANAF 2026.

Maatschappelijk vraagstuk

Een ongezonde leefstijl is een groeiend maatschappelijk probleem met verschillende negatieve gezondheidseffecten zoals obesitas, diabetes of andere chronische ziektes als gevolg. Ook voor kinderen heeft een ongezonde leefstijl direct gevolgen: onder andere dalende leerprestaties en sociale ongelijkheid. Uiteindelijk leidt dit tot minder kansen op de arbeidsmarkt en daarmee tot hogere werkloosheid, waardoor het aanwezige potentieel onderbenut blijft. Toch lukt het veel ouders niet om hun kind meer beweging en gezonde voeding aan te bieden. Terwijl juist op jonge leeftijd het aanleren van gezond gedrag het meest effectief is. Tijdig investeren in preventie door het aanleren van een gezonde leefstijl levert een belangrijke bijdrage aan het doorbreken van bovenstaande negatieve spiraal.

Grootste uitdagingen

Via de GBT- interventie krijgen basisschoolleerlingen een gestructureerd dagritme aangeboden met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding. Doel is om een fysieke, emotionele en intellectuele groei door te maken. De GBT-interventie creëert hiermee op verschillende plekken maatschappelijke waarde (zowel in de zorg als sociaal). Financiering voor uitvoer van de interventie komt onder andere vanuit het Rijk en gemeente via een Regiodeal. Vanaf 2026 verloopt deze subsidie en is er geen financiële dekking meer voor borging van de interventie (behalve de bijdrage vanuit de gemeente Venlo). De uitdaging is om de maatschappelijke waarde van de interventie inzichtelijk te maken om zo duurzame financiering aan te trekken.

Inhoud en doel rapport

De GBT- is een bewezen succesvolle interventie die preventie inzet om o.a. zorg en sociale ongelijkheid te voorkomen. De gemeente Venlo wil verkennen hoe deze interventie duurzaam gefinancierd en eventueel opgeschaald kan worden. De gemeente Venlo heeft Social Finance NL daarom gevraagd om inzichtelijk te maken hoe de GBT-interventie duurzaam kan worden gefinancierd na afloop van de Regiodeal in 2026. In dit rapport wordt de maatschappelijke waarde van de GBT-interventie inzichtelijk gemaakt via een verandertheorie, effectenkaart en een maatschappelijke businesscase.

Dit rapport dient ter ondersteuning van het gesprek met potentiële stakeholders en financiers maar ook als ondersteuning van de algemene lobby richting Rijk en provincie om tot continuering van financiering van deze interventie te komen.

VERANDERTHEORIE

INTRODUCTIE EN WERKWIJZE VERANDERTHEORIE

- Een verandertheorie geeft inzicht in het maatschappelijk vraagstuk waar de GBT op inspeelt. Ook beschrijft het de activiteiten en doelgroep(en). De verandertheorie laat vervolgens stapsgewijs zien hoe de activiteiten bepaalde *outcomes* en impact realiseren voor de doelgroep(en). De verandertheorie beschrijft ook de belangrijkste aannames en context voor het realiseren van de impact. De *outcomes* worden in meer detail beschreven in de uitwerking van de maatschappelijke businesscase.
- De verandertheorie van de GBT is opgesteld aan de hand van deskresearch en beschikbare data, onderzoek en documentatie van de GBT (in Limburg); een bezoek aan een GBT-school en stakeholderinterviews (zie tabel hieronder – contactpersonen zijn bekend bij de gemeente Venlo en Social Finance NL). De opgestelde verandertheorie is gevalideerd door de gemeente Venlo en betrokkenen bij de uitvoer van het GBT-programma. Ook zijn onderdelen van de verandertheorie gevalideerd tijdens onderstaande stakeholderinterviews.

Stakeholder	Omschrijving
Kinderen (leeftijd 5-12)	• Vijf leerlingen van GBT-school
Vrijwilligers	• Vrijwilliger bij GBT-school (nieuwkomer)
Pedagogisch medewerkers	• Medewerker Venlo.fit
Scholen	• GBT-coördinator en leraar basisschool
Gemeente Venlo	• Projectleider GBT Venlo • Beleidsadviseur Sport en Gezondheid – Venlo • Data specialist/ businessanalist Sociaal Domein
De Gezonde Basisschool van de Toekomst	• Programmamanager GBT Noord-Limburg • Provinciaal kwartiermakers GBT

VERANDERTHEORIE 'DE GEZONDE BASISCHOOL VAN DE TOEKOMST'

MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE

INLEIDING MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (1/2)

- Het doel van een maatschappelijke businesscase is om inzichtelijk te maken welke directe of indirecte (financiële) waarde op hoofdlijnen voor stakeholders wordt gerealiseerd door de GBT. Dit dient als basis voor een strategie voor stakeholderbenadering; toetst de haalbaarheid van duurzame financiering; toont aan dat investeren in dergelijke initiatieven loont en biedt inspiratie voor andere organisaties en maatschappelijke stakeholders.
- Een maatschappelijke businesscase kwantificeert de impact van initiatieven door relevante maatschappelijke effecten systematisch in kaart te brengen en -waar mogelijk- financieel uit te drukken, zodat deze kunnen worden vergeleken met de kosten. Het biedt een overzicht van het verwachte maatschappelijk resultaat voor belangrijke stakeholders en verduidelijkt waar de baten terecht komen.
- Een maatschappelijke businesscase heeft lichtere vereisten voor de uitvoering dan een volledige maatschappelijke kosten-batenanalyse. Het is een analyse op hoofdlijnen van de maatschappelijke effecten van een maatregel en maakt gebruik van aannames op basis van kengetallen en bestaande literatuur. Wanneer er gebruikt wordt gemaakt van aannames, worden de baten altijd conservatief ingeschat.

INLEIDING MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (2/2)

- De analyse is gebaseerd op behaalde resultaten en onderzoek en ervaringen van onderzoekers, medewerkers en deelnemers van de GBT. De maatschappelijke baten geven een algemeen overzicht van de situatie, terwijl de voordelen voor elke individuele jongere kunnen variëren. De maatschappelijke businesscase is daarmee contextgevoelig, maar biedt wel een indicatie van de te verwachten kosten en baten van GBT in andere gemeenten.
- Binnen een maatschappelijke businesscase zijn de maatschappelijke resultaten vaak hoger en makkelijker aan te tonen voor deelnemers met een lage sociaaleconomische status. In dit geval bijvoorbeeld omdat de gezonde lunch vanuit de GBT-interventie de eigen lunch vervangt, waardoor er door ouders minder kosten worden gemaakt. Maar ook omdat bij kinderen met een lage sociaaleconomische status gemiddeld meer overgewicht voorkomt, waardoor het aannemelijk is dat de gezondheidsvoordelen van de GBT op kinderen met een lage sociaaleconomische status gemiddeld een relatief groter effect zullen hebben.¹ Voor het aantonen van het verschil in deze effecten is ondersteunende data nodig die een onderscheid maakt in sociaaleconomische status. Deze data is niet voorhanden; daarom wordt in deze maatschappelijke businesscase geen gebruik gemaakt van deelnemersprofielen.
- Niet alle effecten die worden gerealiseerd zijn (gedegen) financieel uit te drukken. Deze effecten zijn daarmee niet minder belangrijk. De maatschappelijke businesscase is niet alomvattend, maar geeft een zo volledig mogelijk beeld van de kosten en baten die gerealiseerd worden door de GBT in de gemeente Venlo. Afhankelijk van bestaande literatuur (deskresearch) en beschikbare kwantitatieve gegevens van de GBT en andere relevante partijen, worden de outcomes in financiële posten vertaald of opgenomen als 'pro memorie (PM)' posten. PM-posten zijn batenposten die worden opgenomen om een vollediger beeld van de situatie te geven, maar die niet direct kwantificeerbaar zijn in termen van geld of niet met voldoende betrouwbaarheid zijn in te schatten.

¹[Volkskrant 2021](#)

UITGANGSPUNTEN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (1/2)

Tijdslijn

- Veel van de (financieel) maatschappelijke impact van de GBT-interventie wordt tijdens en vlak na het traject gerealiseerd. Een ander deel wordt juist over een langere periode gerealiseerd, na afloop van het traject. We berekenen de financiële waarde van de impact voor de gehele levensloop van het kind. In de uitkomsten laten we de kosten en baten per stakeholder zien voor deze gehele periode. Hierdoor kan er verschil zitten in de grootte van uitkomsten: sommige effecten treden slechts één keer of voor een korte periode op, terwijl andere effecten een veel langere duur hebben.
- We gaan ervan uit dat de leerlingen 8 jaar lang op de basisschool zitten en blijven. De kosten van de GBT-interventie berekenen we daarom voor deze 8 jaar. We berekenen in dit model slechts de kosten en baten voor 1 cohort. Dat betekent dat we de kosten en baten berekenen van het totaal aantal leerlingen *op één moment in de tijd*. Dit betekent dat we voor 250 leerlingen de kosten en baten berekenen en hierbij rekening houden met hun volledige deelname aan GBT (8 jaar).

Drop-off

- Sommige effecten zijn alleen van toepassing gedurende het traject. Andere effecten lopen ook door na afloop van de basisschoolperiode, maar nemen af naarmate de tijd vordert. Een voorbeeld hiervan is de afname van kosten voor ziekteverzuim, onder andere door een gezond leefpatroon. De afname in kosten voor ziekteverzuim zal pas van toepassing zijn tijdens het werkzame leven. Maar de effecten van de GBT op een gezond leefpatroon nemen met de tijd af: hoe verder weg de effecten van de interventie vallen in de toekomst, hoe groter de kans dat externe factoren ook de gezondheid van deelnemers beïnvloeden. Daarom wordt in deze maatschappelijke businesscase gebruik gemaakt van een drop-off percentage. Voor veel effecten maken we gebruik van een drop-off percentage van 5%. Dit betekent dat het effect van GBT op lange termijn outcomes ieder jaar 5% kleiner wordt ten opzichte van het jaar ervoor. Dit is een laag percentage, omdat uit onderzoek^{1,2} blijkt dat aangeleerde gewoontes tijdens de kindertijd zeer langdurig beklijven.
- Bij effecten die pas later in het leven van deelnemers optreden, begint de drop-off vanaf het moment dat deze effecten optreden. We kiezen hiervoor omdat we bij het bepalen van de effecten al rekening houden met attributie, waardoor we ervanuit kunnen gaan dat de effecten pas zullen afnemen vanaf het moment dat ze voor het eerst optreden.

Afronden

- In deze maatschappelijke businesscase ronden we voor de leesbaarheid in dit rapport bedragen af tot op centniveau. Bij de daadwerkelijke berekeningen gebruiken we altijd de volledige bedragen.

UITGANGSPUNTEN MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE (2/2)

Indexatie en discontovoet

- Indexeren is het aanpassen van bedragen aan de inflatie of andere economische veranderingen over de tijd om een juiste vergelijking te maken tussen geldbedragen in verschillende jaren. Financiële inputs voor 2024 zijn in deze maatschappelijke businesscase geïndexeerd middels de Consumenten Prijs Index van het CBS.¹
- Disconteren is het proces van het verlagen van toekomstige kosten en baten naar hun huidige waarde. Het houdt rekening met de tijdswaarde van geld, waarbij geld dat nu beschikbaar is, meer waard is dan hetzelfde bedrag in de toekomst. Een euro kan immers op de bank worden gezet en is dan volgend jaar uitgegroeid tot een euro plus rente. Toekomstige financiële inputs zijn in deze maatschappelijke businesscase daarom gedisconteerd volgens de richtlijnen van de Rijksoverheid.²

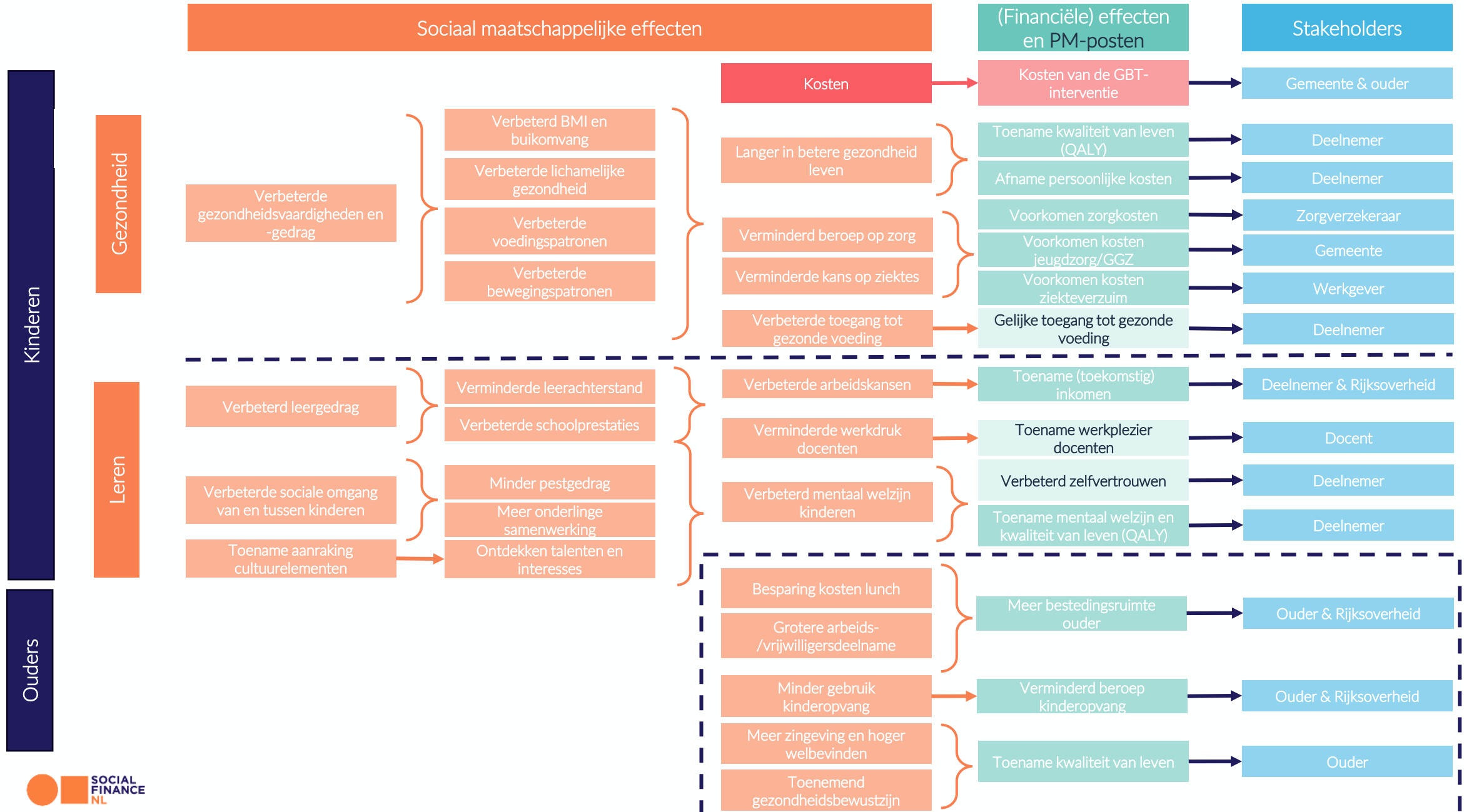
Nulalternatief, beleidsalternatief en attributie

- In een maatschappelijke businesscase wordt een beleidsalternatief vergeleken met het nulalternatief. Het nulalternatief is de meest waarschijnlijke ontwikkeling die zich zou voordoen zonder het bestaan van de GBT. In dit geval: wat als het uitvoeren van de GBT niet aan de orde was? Een schoolgaand kind zou in dat geval geen langere schooldagen hebben, minder bewegen en minder in aanraking komen met gezonde voeding tijdens schooltijd. Het beleidsalternatief (de interventie) in deze analyse is het uitvoeren van de GBT-interventie.
- In de maatschappelijke businesscase komen uiteenlopende maatschappelijke effecten aan de orde. Het optreden van deze effecten kan niet altijd volledig worden toegeschreven aan de GBT-interventie. Daarom gebruiken we voor het berekenen van de baten een attributiepercentage. Attributie zegt iets over het oorzakelijk verband tussen de interventie en de effecten – welk aandeel van een verandering is aan te wijzen als gevolg van de interventie. Het is een correctiefactor om rekening te houden met het feit:
 - Dat er ook externe/andere factoren kunnen zijn die invloed hebben op het ontstaan van de gevonden effecten;
 - Dat de doelgroep ook zonder het bestaan van de interventie vergelijkbare (positieve) effecten zou kunnen ondervinden (het nulalternatief)
- We berekenen deze maatschappelijke businesscase voor een modelschool met 250 leerlingen. Deze businesscase is dus niet direct gebaseerd op een huidige GBT-school, maar geeft de kosten en baten van het invoeren van GBT op een modelschool weer. De modelschool gaat uit van 4 verzorgingsdagen per week, dat zijn 160 verzorgingsdagen per jaar.

Uitval

- In de maatschappelijke businesscase is gerekend met de deelnemers die het volledige basisschooltraject volgen (8 jaar). Er is geen rekening mee gehouden dat er jongeren van basisschool wisselen.

EFFECTENKAART- VAN VERANDERTHEORIE NAAR MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE

OVERZICHT KOSTEN EN BATEN PER STAKEHOLDER

Domein	Effect	Stakeholder								
		Deelnemer	Ouder	School	Gemeente	Zorgverzekeraar	Werkgever	Overheid	Docent	Totaal
0. Kosten	0.A	Uitvoeringskosten GBT			-					-
	0.B	Eigen bijdrage ouders		-						-
1. Gezondheid	1.A	Toename kwaliteit van leven door verbeterde gezondheid	+							+
	1.B	Voorkomen zorgkosten				+				+
	1.C	Voorkomen kosten jeugdzorg/jeugd-GGZ			+					+
	1.D	Voorkomen kosten ziekteverzuim					+			+
	1.E	Voorkomen persoonlijke kosten	+							+
	1.F (P.M.)	Gelijke toegang tot gezonde voeding	+							+
2. Leren	2.A	Toename (toekomstig) inkomen	+					+		+
	2.B	Toename mentaal welzijn en kwaliteit van leven leerlingen	+							+
	2.D (P.M.)	Een positief pedagogisch klimaat		+					+	+
3. Ouders	3.A	Meer bestedingsruimte ouder		+				+		+
	3.B	Toename kwaliteit van leven		+						+

KOSTEN

0A. UITVOERINGSKOSTEN GBT – REGIDEAL

Kosten GBT per kind - Regiodeal

- Voor de modelschool schrijven we de kosten van de interventie toe aan de Regiodeal, zoals dit nu ook voor de meeste GBT-scholen in Venlo geldt. Voor het vaststellen van de kosten hanteren we de (interne) GBT-begroting voor 2024 zoals aangeleverd door de gemeente. De Regiodeal-middelen worden bekostigd vanuit gemeenten, provincies en het Rijk.

Inkomsten per jaar		Uitgaven per jaar	
Ouderbijdrage	€ 70.000	Lunch	€ 112.000
Percentage dat ouderbijdrage niet kan betalen	20%	Inzet PM'ers	€ 48.000
Misgelopen inkomsten ouderbijdrage	€ 14.000	Kosten coördinatie op school (0,2 fte)	€ 15.000
		Kosten vrijwilligers	€ 4.500
		Materiële kosten	€ 1.500
		Kosten inhuur accommodaties	€ 1.000
		Kosten inzet derden	€ 1.500
Totaal inkomsten	€ 56.000	Totaal uitgaven	€ 183.500
Totale begroting per school per jaar			
€ 127.500			
Totale begroting per kind per jaar			
€ 510			

OB. UITVOERINGSKOSTEN GBT - OUDERS

Kosten GBT per kind - Ouders

- De ouders van de kinderen betalen een eigen bijdrage van €1,75 per kind per dag. Deze bijdrage reken we als kostenpost voor de ouders en trekken we af van (een deel van) de kosten die het GBT-programma maakt voor het verzorgen van de lunch. Bij de modelschool gaan we ervanuit dat 20% van de ouders deze ouderbijdrage niet betaalt. Dit wordt opgevangen door het GBT-programma zelf.
- Deze bijdrage betalen ouders voor het gehele programma, niet alleen voor de lunch.

Modelberekening ouderbijdrage lunch schooljaar 2024	Unit
Ouderbijdrage lunch	€ 1,75
Aantal verzorgingsdagen totaal per jaar	160
Percentage ouders dat ouderbijdrage niet kan betalen	20%
Totale kosten ouderbijdrage per jaar per kind	€ 224

BATEN

1. GEZONDHEID

1A. TOENAME KWALITEIT VAN LEVEN DOOR VERBETERDE GEZONDHEID

Definitie en operationalisatie

- Onderzoek toont aan dat deelname aan GBT leidt tot een verbetering van gezondheid op latere leeftijd.¹ Deze verbetering wordt veroorzaakt door een kleinere kans op chronische ziekten, zoals diabetes en artrose, later in het leven. In dit onderzoek¹ wordt aangetoond dat GBT gemiddeld per kind een toename van 0,039 QALY oplevert over de gehele levensloop.
- QALY's (Quality-Adjusted Life Years) zijn een maatstaf die zowel de hoeveelheid leven als de kwaliteit van leven meet, door de levensduur te vermenigvuldigen met een factor die de levenskwaliteit vertegenwoordigt. Zie de bijlage voor een uitgebreide toelichting. Een QALY van 1 betekent één jaar in perfecte gezondheid, terwijl een lagere score bijvoorbeeld ziekte of beperkingen weerspiegelt. Een toename in QALY's betekent dus een verbetering in de kwaliteit van leven.²

Attributie en drop-off

- Voor dit effect berekenen we geen attributie. Attributie is niet van toepassing omdat dit een onderzoek betreft dat rechtstreeks de effecten van GBT op gezondheid heeft gemeten. De attributie is hiermee al in het onderzoek opgenomen.
- We berekenen voor dit effect ook geen drop-off, omdat QALY's de mate van verbeterde kwaliteit van leven *over de gehele levensloop* weergeven. Drop-off zit daarmee al besloten in het instrument en hoeven we derhalve niet nogmaals toe te passen.

Financiële waarde

- De waarde van een QALY wordt vaak uitgedrukt in een geldbedrag dat aangeeft hoeveel een gezondheidszorgsysteem bereid is te betalen voor één extra jaar in perfecte gezondheid. Dit bedrag verschilt, maar bevindt zich vaak tussen de €20.000 en €80.000 in Nederland, afhankelijk van de totale ziektelast van een persoon.³ Voor de berekening van dit effect maken van gebruik van de drempelwaarde van €20.000, zoals ook gebruikt in het onderzoek¹ naar de invloed van 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst' op QALY's, geïndexeerd naar 2024 (€24.089,75).
- Een verbetering van 0,039 QALY bij een drempelbedrag van €24.089,75, levert per kind over de gehele levensloop €939,50 op.

Stakeholder

- Deze baat valt volledig bij de deelnemers aan het GBT-programma zelf.

¹Kosten-batenanalyse GBT

²NJI – QALY's

³Zorginstituut Nederland, 2018

1B. VOORKOMEN ZORGKOSTEN (1/2)

Definitie en operationalisatie

- GBT leidt bij kinderen tot een gezondere leefstijl: zowel hun voedings- als bewegingspatronen verbeteren. Kinderen die een gezonde leefstijl aanhouden zijn minder vaak ziek, hebben een betere weerstand en hebben minder kans op overgewicht.¹ Deze factoren dragen bij aan een betere algehele gezondheid, wat kan resulteren in minder behoefte aan medische zorg. Daarnaast wijst onderzoek uit dat kinderen met een gezond eet- en bewegingspatroon ditzelfde patroon vaker in volwassenheid tonen dan kinderen zonder dit patroon.² Gezonde kinderen nu betekent dus gezonde volwassenen later, waardoor ook toekomstige zorgkosten voorkomen worden.
- Voor het berekenen van dit effect maken we gebruik van het onderzoek van Deloitte³, waarin zij de maatschappelijke baten voor de gehele samenleving berekenen als alle kinderen op de basisschool een gezonde schoolmaaltijd zouden krijgen aangeboden op school.

Attributie en drop-off

- In de berekeningen van de maatschappelijke baten maakt Deloitte³ gebruik van een bereik waartussen de minimale en maximale baten zullen vallen. Voor deze maatschappelijke businesscase maken we gebruik van het maximale bedrag in dit bereik. Immers, op GBT-scholen wordt niet alleen gezond geluncht, maar ook meer bewogen. Het is daarom zeer aannemelijk dat de effecten van de GBT-interventie groter zijn dan de effecten die Deloitte heeft berekend.
- In de berekeningen van Deloitte is al rekening is gehouden met attributie. Bij dit effect werken we met een attributie van 80%, omdat we ruimte willen laten voor de mogelijkheid dat een deel van de kosten ook in het nulalternatief voorkomen zou kunnen worden.
- Bij dit effect maken we gebruik van een drop-off percentage van 5%. Dit betekent dat het effect van GBT ieder jaar 5% kleiner wordt ten opzichte van het jaar ervoor.

¹Hartstichting, 2024

²Telama et al, 2005

³Deloitte, 2024

1B. VOORKOMEN ZORGKOSTEN (2/2)

Financiële waarde

- Onderzoek van Deloitte¹ toont aan dat het invoeren van schoolmaaltijden op landelijk niveau leidt tot jaarlijkse besparingen op de directe kosten als gevolg van obesitas en overgewicht, zoals diagnose en behandeling. Deze kosten zijn voor de zorgverzekeraar als volgt opgebouwd:
 - Besparing bij volledig effectbehoud overgewicht: €168 – €663,6 miljoen
 - Besparing bij volledig effectbehoud obesitas: €14,4 – €54,6 miljoen
- Het onderzoek van Deloitte rekent met 1,4 miljoen kinderen in de basisschoolleeftijd. Per kind betekent dit dus een mogelijke besparing van:
 - Besparing bij volledig effectbehoud overgewicht per kind: €120 – €474
 - Besparing bij volledig effectbehoud obesitas per kind: €10,29 – €39
- Zoals aangegeven wordt op GBT-scholen niet alleen gezond geluncht, maar ook meer bewogen. Het is daarom zeer aannemelijk dat de effecten van de GBT-interventie groter zijn dan de effecten die Deloitte heeft berekend. Daarom kiezen we ervoor om onze kengetallen te baseren op het maximale bedrag van het door Deloitte beschreven bereik:
 - Besparing bij volledig effectbehoud overgewicht per kind: €474
 - Besparing bij volledig effectbehoud obesitas per kind: €39
- Met een attributie van 80% komen de totale voorkomen zorgkosten daardoor gemiddeld per kind op $80\% * €513 = €410,40$ per jaar.

Stakeholder

- De baten van dit effect vallen geheel bij de zorgverzekeraar.

¹[Deloitte, 2024](#)

1C. VOORKOMEN KOSTEN JEUGDZORG (JEUGD GGZ)

Definitie en operationalisatie

- Verbetering van mentale gezondheid kan hulpvragen en kosten voor jeugdzorg (jeugd-GGZ, jeugdhulp en maatschappelijk werk) voorkomen.¹ Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle jeugdzorg. Het gaat om opvoedondersteuning, preventieve taken, lokale teams, geestelijke gezondheidszorg voor de jeugd, zorg voor kinderen met een beperking en jeugd- en opvoedhulp.

Attributie en prevalentie

- In Venlo maakt 11,4% van de kinderen in het basisonderwijs gebruik van jeugdzorg, 11,1% maakt gebruik van jeugdhulp en 1,4% maakt gebruik van jeugdbescherming.² Het is niet bekend hoeveel procent van de jongeren die deelnemen aan de GBT onder begeleiding van een (jeugd)zorginstelling staan. We gaan daarom uit van het gemiddelde in Venlo in basisonderwijs.
- De GBT-interventie leidt tot betere leerprestaties³ en een fijner sociaal klimaat.⁴ We doen de aanname dat dit ook jeugdzorg voorkomt, omdat kinderen beter presteren en beter in hun vel zitten. Het type jeugdzorg dat hierdoor wordt voorkomen is de jeugd-GGZ.
 - We nemen aan dat GBT voor 20% bijdraagt aan het voorkomen van jeugd-GGZ, doordat de gezondheid van kinderen is verbeterd. Dit percentage is gevalideerd met de gemeente Venlo en wordt gestaafd door data.
 - We nemen aan dat 80% van de kinderen bij wie GBT bijdraagt aan het voorkomen van jeugd-GGZ, zonder GBT één jeugd-GGZ traject had doorlopen, en de andere 20% twee jeugd-GGZ trajecten.

Financiële waarde

- Het gemiddelde jeugd-GGZ traject kostte in 2013 €5.697 (geïndexeerd naar 2024 is dit €7.494,21 per jaar).⁵
- Als hiervan 20% wordt voorkomen bij 11,4% van de kinderen, betekent dit gemiddeld per kind een daling van $(€7.121,25 * 20\% * 11,4\%) = €170,87$.
- Daarnaast houden we rekening met het feit dat voor 80% van de kinderen één traject wordt voorkomen en voor 20% van de kinderen worden twee trajecten voorkomen: $(80\% * €170,87) + (20\% * €170,87 * 2) = €204,29$. Dit betekent dus een gemiddelde daling per kind van €204,29.

Stakeholder

- De gemeente is verantwoordelijk voor alle jeugdzorg. Alle financiële baten vallen derhalve bij de gemeente.

¹NJI, 2024

²CBS microdata, bewerking NJI, 2021

³Universiteit Maastricht, 2024

⁴QALY na pesten, 2021

⁵GGZ Centraal, 2013

⁶CBS, 2022

1D. VOORKOMEN KOSTEN ZIEKTEVERZUIM (1/2)

Definitie en operationalisatie

- GBT verbetert de gezondheid van kinderen: doordat kinderen gezonder eten en meer bewegen neemt hun BMI en buikomvang af en krijgen ze meer energie. Daarnaast bevat het programma educatieve elementen over gezonde voeding en voldoende beweging, waardoor ze de waarde hiervan al vroeg op waarde weten te schatten.
- Kinderen die nu gezonder leven, hebben een grotere kans om ook in de toekomst gezonder te leven.¹ Onderzoek² toont aan dat kosten voor ziekteverzuim worden voorkomen door een gezondere werkpopulatie. Doordat GBT de kans vergroot dat kinderen ook in de toekomst gezond zullen blijven, wordt bij deze kinderen ziekteverzuim als gevolg van een ongezond leefpatroon voorkomen.
- Naar de gevolgen van een ongezond leefpatroon op ziekteverzuim is in Noorwegen onderzoek gedaan.² Uit dit onderzoek blijkt dat:
 - 2% van langdurig ziekteverzuim kan worden gelinkt aan een ongezond dieet en 0,2% kan worden gelinkt aan lage fysieke activiteit.
 - 8% van langdurig ziekteverzuim kan worden gelinkt aan obesitas.
 - Gemiddeld kan daarmee 10,2% van ziekteverzuim worden toegeschreven aan een ongezond leefpatroon.

Attributie en prevalentie

- De prevalentie van ziekteverzuim als gevolg van een ongezond leefpatroon berekenen we als volgt:
 - Het gemiddelde verzuimpercentage in Nederland is 5,3%.³
 - De gemiddelde arbeidsduur van werknemers op basis van de gebruikelijke uren is 31 uur per week, het gemiddeld aantal gewerkte weken is 46,88. $31 * 46,88 = 1453,28$. De gemiddelde arbeidsduur van werknemers in Nederland per jaar in dagen is daarmee $1453,28 / 8 = 181,66$ dagen per jaar.⁴
 - Dit betekent dat een werknemer gemiddeld $0,053 * 181,66 = 9,63$ dagen per jaar ziek is.
- 10,2% van al het ziekteverzuim is toe te schrijven aan een ongezond leefpatroon. We nemen aan dat dit ziekteverzuim onder deelnemers van de GBT afneemt met 60%: zij zullen immers in veel gevallen een gezond leefpatroon hebben. We werken daarnaast met een drop-off van 5% per jaar. We gaan ervanuit dat het effect ieder jaar voor 5% van de doelgroep zal verminderen, ten opzichte van het jaar ervoor.

¹Telama et al, 2005

²Influence of lifestyle risk (2023)

factors on work ability
and sick leave

³CBS – ziekteverzuim

⁴CBS – arbeidsduur
(2022)

⁵Szas – kosten
ziekteverzuim (2023)

1.D VOORKOMEN KOSTEN ZIEKTEVERZUIM (2/2)

Financiële waarde

- Een zieke medewerker kost gemiddeld €405 per dag⁵. Dit betekent dat een zieke werknemer gemiddeld per jaar $€405 * 9,63 = €3900,15$ kost.
- 10,2% hiervan is toe te schrijven aan ongezond leefpatroon: $10,2\% * €397,73$.
- Als hiervan bij GBT-deelnemers 60% wordt voorkomen, betekent dit een besparing van €238,64 per deelnemer.

Stakeholder

- De kosten voor ziekteverzuim vallen in de eerste plaats bij de werkgever. Soms kunnen de kosten ook (indirect) ergens anders vallen, bijvoorbeeld bij verzuimverzekeraars, of bij de Rijksoverheid als het verzuim langer dan twee jaar duurt. Toch hebben we ervoor gekozen de baten van dit effect volledig bij de werkgever te laten, onder andere omdat de verdeling van de baten onder stakeholders per persoon erg kan verschillen, maar ook omdat de werkgever de primair benadeelde partij is bij ziekteverzuim.

1E. VOORKOMEN PERSOONLIJKE KOSTEN

Definitie en operationalisatie

- GBT leidt bij kinderen tot een gezondere leefstijl: zowel hun voedings- als bewegingspatroon verbeteren. Onderzoek wijst daarnaast uit dat kinderen met een gezond eet- en bewegingspatroon ditzelfde patroon vaker in volwassenheid tonen dan kinderen zonder dit patroon.² Gezonde kinderen nu betekent dus gezonde volwassenen later.
- Overgewicht veroorzaakt ook veel persoonlijke kosten, zoals uitgaven voor gewichtsverlies, hogere premies, aanpassingen in leefstijl en inkomensverlies door discriminatie en stigma. Doordat GBT een gezonde leefstijl veroorzaakt, is er ook een afname van deze kosten te verwachten. Deloitte¹ heeft de maatschappelijke baten op dit gebied berekend als alle kinderen op de basisschool een gezonde schoolmaaltijd aangeboden krijgen op school. Voor het berekenen van dit effect maken we gebruik van dit onderzoek.

Attributie en drop-off

- In de berekeningen van de maatschappelijke baten maakt Deloitte³ gebruik van een bereik waartussen de minimale en maximale baten zullen vallen. Voor deze maatschappelijke businesscase maken we gebruik van het maximale bedrag in dit bereik. Immers, op GBT-scholen wordt niet alleen gezond geluncht, maar ook meer bewogen. Het is daarom zeer aannemelijk dat de effecten van de GBT-interventie groter zijn dan de effecten die Deloitte heeft berekend.
- In de berekeningen van Deloitte is al rekening is gehouden met attributie. Bij dit effect werken we met een attributie van 80%, omdat we ruimte willen laten voor de mogelijkheid dat een deel van de kosten ook in het nulalternatief voorkomen zou kunnen worden.
- Bij dit effect maken we gebruik van een drop-off percentage van 5%. Dit betekent dat het effect van GBT ieder jaar 5% kleiner wordt ten opzichte van het jaar ervoor.

¹[Deloitte, 2024](#)

1E. VOORKOMEN PERSOONLIJKE KOSTEN

Financiële waarde

- Uit onderzoek van Deloitte¹ blijkt dat het landelijk aanbieden van een gezonde schoolmaaltijd leidt tot een vermindering van persoonlijke kosten, zoals uitgaven voor gewichtsverlies, hogere premies, aanpassingen en inkomensverlies door discriminatie en stigma:
 - Besparing per jaar bij volledig effectbehoud (overgewicht): €235,2 - €928,8 miljoen
 - Besparing per jaar bij volledig effectbehoud (obesitas): €20,16 - €76,44 miljoen
- Het onderzoek van Deloitte rekent met 1,4 miljoen kinderen in de basisschoolleeftijd. Per kind betekent dit dus een mogelijke besparing van
 - Besparing bij volledig effectbehoud overgewicht per kind: €168 – €663,43
 - Besparing bij volledig effectbehoud obesitas per kind: €14,40 – €54,60
- Zoals aangegeven wordt op GBT-scholen niet alleen gezond geluncht, maar ook meer bewogen. Het is daarom zeer aannemelijk dat de effecten van de GBT-interventie groter zijn dan de effecten die Deloitte heeft berekend. Daarom kiezen we ervoor om onze kengetallen te baseren op het maximale bedrag van het door Deloitte beschreven bereik:
 - Besparing bij volledig effectbehoud overgewicht per kind: €663,43
 - Besparing bij volledig effectbehoud obesitas per kind: €54,60
- Met een attributie van 80% komen de totale voorkomen zorgkosten daardoor gemiddeld per kind op $80\% * €718,03 = €574,42$ per jaar.

Stakeholder

- De baten van dit effect vallen geheel bij de deelnemers aan het GBT-programma.

¹[Deloitte, 2024](#)

2. LEREN

2A – TOENAME TOEKOMSTIG INKOMEN

Definitie en operationalisatie

- Zweeds onderzoek toont aan dat kinderen die tijdens de basisschool deelnemen aan een schoollunchprogramma, over hun gehele leven gemiddeld 3% hogere inkomsten hebben.¹ Schoollunches leiden onder meer tot een verbeterd cognitief vermogen van kinderen en verbeterde sociale omstandigheden op scholen.
- We nemen aan dat deze gevolgen ook in de Nederlandse context bij GBT gelden. Onderzoek toont namelijk aan dat de schoolprestaties, specifiek de rekenprestaties, van GBT-kinderen tijdens het programma sneller verbeteren dan die van kinderen op niet-GBT-scholen.² Het is aannemelijk dat deze betere schoolprestaties leiden tot hogere schooladviezen, waardoor kinderen uiteindelijk toegang krijgen tot beter betaalde banen. GBT voorziet niet alleen in een gezonde schoollunch, maar ook in extra beweging. Daarmee is 3% toename in inkomsten een conservatieve inschatting.

Attributie en drop-off

- Bij dit effect is attributie niet van toepassing, omdat dit al in het onderzoek is meegenomen. Het onderzoek berekent namelijk wat de effecten zijn van gezonde schoolmaaltijden op het toekomstig inkomen en houdt daarbij ook rekening met externe factoren.
- Ook drop-off is bij dit effect niet van toepassing, omdat dit onderzoek aantoont wat het gemiddelde percentage is waarmee het gehele toekomstige inkomen stijgt.

¹Lundberg, Rooth & Alex-Petersen, 2021

²Maastricht University, 2024

2A – TOENAME TOEKOMSTIG INKOMEN

Financiële waarde

- Het gemiddelde levenslange inkomen in Nederland is €1,9 miljoen bruto.¹ Gemiddeld leidt een stijging van 3% tot een stijging van €57.000 over het gehele werkzame leven (per kind).
 - Gemiddeld genomen wordt hierover 48% belasting betaald.² De uiteindelijke baten van deelnemende kinderen zijn: $52\% * €57.000 = €29.640$
 - Uiteindelijke baten Rijksoverheid door inkomstenbelasting: $48\% * €57.000 = €27.360$
- Omdat we over deze gehele levensloop ook te maken hebben met verdiscontering, rekenen we deze bedragen terug per jaar, waarbij we uitgaan van een gemiddelde arbeidsduur van 42,5 jaar. Per jaar kom je dan uit op de volgende bedragen
 - Ouders: $€29.640 / 42,5 = €697,41$ per jaar
 - Rijksoverheid: $€27.360 / 42,5 = €643,76$ per jaar

Stakeholder

- De baten van dit effect vallen zowel bij de deelnemer die extra inkomen ontvangt, als bij de Rijksoverheid die als gevolg hiervan extra inkomstenbelasting ontvangt.

¹Deloitte, 2024

²Gemiddeld belastingpercentage

2B – TOENAME MENTAAL WELZIJN EN KWALITEIT VAN LEVEN

Definitie en operationalisatie

- Onderzoek¹ toont aan dat kinderen die consequent te maken hebben met pestgedrag, 0,16 QALY verliezen, doordat ze minder goed in hun vel zitten.
- GBT kan bijdragen aan het verminderen van pestgedrag. Onderzoek² laat zien dat er een significant verschil is tussen de hoeveelheid pestgedrag op GBT-scholen en controlescholen. Bij dit onderzoek werden kinderen gevraagd om op een schaal van 1 (niet) tot 5 (helemaal wel) aan te geven of zij werden gepest. Op GBT-scholen scoorden de kinderen gemiddeld 1,51, terwijl niet-GBT-scholen gemiddeld 1,77 scoorden.
- , Het is lastig om de verschillen tussen de scholen in percentages uit te drukken (een Likert-schaal is immers geen percentageschaal). We hebben hier in dit geval wel voor gekozen, omdat we deze resultaten in de praktijk gevalideerd hebben. Dit betekent dat we rekenen met een afname van 17,22% ($\left(\frac{1,77-1,51}{1,51}\right) \times 100\%$) in pesten, toe te schrijven aan GBT.

Attributie en drop-off

- Attributie is bij dit effect niet van toepassing omdat dit een onderzoek betreft dat rechtstreeks de effecten van GBT op gezondheid heeft gemeten. Attributie is hiermee al in het onderzoek opgenomen
- We berekenen voor dit effect ook geen drop-off, omdat QALY's de mate van verbeterde kwaliteit van leven *over de gehele levensloop* weergeven. Drop-off zit daarmee al besloten in het instrument en hoeven we derhalve niet nogmaals toe te passen.

Financiële waarde

- Als we dit vertalen naar 17,22% van alle kinderen die deelnemen aan GBT, is dit $0,1722 \times 0,16 \text{ QALY} = 0,0275 \text{ QALY}$ per deelnemend kind. We hanteren als drempelwaarde een bedrag van €24.089,75 per QALY, geïndexeerd naar 2024.³
- $0,0275 \text{ QALY} \times €24,089,75 = €663,66$ per deelnemend kind, over hun gehele leven.

Stakeholder

- De baten van dit effect vallen geheel bij de deelnemer.

¹Khanh-Dao Le et al, 2021

²Van Run et al, 2020

³Zie bijlage voor toelichting drempelwaarde QALY

3. OUDERS

3A – MEER BESTEDINGSRUIMTE OUDER (1/4)

MEER BESTEDINGSRUIMTE DOOR BESPAARDE KOSTEN OP LUNCH

Definitie en operationalisatie

- Door het GBT-programma wordt de lunch op school door GBT verzorgd. Ouders worden hierdoor ontzorgd doordat zij niet zelf voor lunch hoeven te zorgen en hier dus ook geen inkopen voor hoeven te doen. Daarom zetten we de kosten van de ouderbijdrage tegenover de kosten die het ouders zelf had gekost als zij dezelfde lunch hadden moeten samenstellen. We zijn ons ervan bewust dat sommige ouders in het nulaalternatief een goedkopere lunch voor hun kinderen zouden realiseren, maar hier staat tegenover dat een ander deel van de ouders een duurdere lunch zou realiseren. Daarom kiezen we ervoor om te rekenen met het bedrag dat het ouders zou kosten als zij dezelfde lunch hadden moeten samenstellen.
- Daarnaast betalen ouders in Venlo normaal gesproken een bijdrage (€2,50) voor elke keer dat hun kind overblijft. Dit bedrag hoeven zij niet meer te betalen als hun school een GBT-school wordt. We gaan ervanuit dat gemiddeld 50% van de kinderen per dag overblijft. Gemiddeld wordt er dan per kind €1,25 bespaard omdat deze bijdrage niet meer betaald hoeft te worden.

Attributie en drop-off

- Dit effect geldt alleen gedurende het GBT-programma. Er is daarom ook geen sprake van een drop-off percentage. Daarnaast maken we geen gebruik van attributie, omdat iedere ouder zonder het GBT-programma een lunch voor zijn/haar kind had moeten bereiden.

Financiële waarde

- De ouderbijdrage bedraagt €1,75 per lunch.
- De gemiddelde kosten die een ouder zou maken als hij/zij dezelfde lunch samen zou moeten stellen, bedragen tussen de €1,93 en €2,24¹ per leerling per dag.
- De besparing per ouder op de lunch is daarom tussen de €0,18 en €0,49 per leerling per dag. We maken bij dit effect gebruik van het gemiddelde hiervan voor de berekening. De gemiddelde besparing per kind per dag is dan €0,34. Als we hierbij de €1,25 bespaarde overblijfkosten rekenen, dan komen we op een totale besparing van €1,59 per dag.
- Per jaar is de gemiddelde besparing per kind dan $€1,59 * 160 = €253,60$.

Stakeholder

- Deze financiële baat valt volledig bij de ouders van de deelnemende GBT-kinderen.

¹Op basis van boodschappenlijstjes bij drie verschillende supermarkten

3A – MEER BESTEDINGSRUIMTE OUDER (2/4)

MEER BESTEDINGSRUIMTE DOOR GROTERE ARBEIDSDEELNAME

Definitie en operationalisatie

- Onderdeel van het GBT-programma is een verlengde schooldag. De schooldag van GBT-scholen is gemiddeld met één uur verlengd. Dit betekent dat ouders hun kinderen een uur later van school kunnen halen, waardoor voor hen meer ruimte ontstaat. Deze tijd kunnen zij gebruiken om extra te werken. Als zij al werkten, kan dit ervoor zorgen dat zij voor deze uren minder kinderopvang hoeven in te schakelen.

Attributie en drop-off

- De attributie voor het feit dat ouders meer gaan werken schatten we op 50%. Sommige ouders werkten bijvoorbeeld sowieso al niet, anderen zullen niet extra (kunnen) gaan werken, ondanks de langere schooldagen.
- De attributie voor het feit dat ouders minder kinderopvang hoeven te regelen schatten we op 90%. Immers, als ouders al buitenschoolse opvang regelden, is het zeer aannemelijk dat zij dit zouden verkorten als de schooldag langer wordt.
- Daarnaast is het ook belangrijk dat we de verdeling tussen de twee effecten bepalen, omdat beide effecten niet tegelijkertijd kunnen optreden. Hiervoor gebruiken we de Nederlandse cijfers over de verdeling tussen deeltijd en voltijd werken. We doen de aanname dat mensen die in deeltijd werken zelf hun kinderen van school ophalen en dat mensen die voltijds werken kinderopvang inschakelen. In Nederland werkt 48% van de mensen in deeltijd en 52% van de mensen in voltijd.¹
- Er is geen sprake van drop-off, omdat deze effecten hetzelfde blijven gedurende het gehele schoolleven van de kinderen.

¹[CBS, 2022](#)

3A – MEER BESTEDINGSRUIMTE OUDER (3/4)

MEER BESTEDINGSRUIMTE DOOR GROTERE ARBEIDSDEELNAME

Financiële waarde – extra werken

- In de modelschool gaan we uit van een verlengde schooldag voor vier dagen per week. Dit betekent dat ouders per week minimaal 4 uur extra hebben om te werken.
- Het modaal uurloon is €21,32. (Het modaal inkomen is €44.000 bruto per jaar,¹ inclusief vakantiegeld. $€41.500 / 12 = €3.458,33$ per maand. Gemiddeld zitten er 172 werkuren in een maand (40 uur * 4,3 weken). $€3.666,67 / 172 = €20,11$ per uur).
- Dit betekent dat dit ouders per week bruto €80,43 ($4 * €20,11$) oplevert. In één jaar levert hen dit gemiddeld dus bruto €3.217,05 op.
- Gemiddeld genomen wordt hierover 48% belasting betaald.²
 - Dit zou de ouders bruto per jaar $52\% * €3.217,05 = €1.672,85$ opleveren.
 - Dit zou de overheid per jaar $48\% * €3.217,05 = €1.544,19$ opleveren.
- Doordat het inkomen van ouders toeneemt, neemt hun aanspraak op kindgebonden budget af. Het bedrag waarmee dit budget afneemt, is afhankelijk van veel factoren, waaronder het aantal kinderen, de hoogte van het inkomen en het vermogen. Voor deze berekening hebben we een proefberekening gedaan, waarbij we zijn uitgegaan van een verzamelinkomen van €70.000, dat door GBT wordt verhoogd naar €73.217,05. De maandelijkse bijdrage wordt hierdoor verlaagd van €213 per maand naar €195. Dat betekent een vermindering van €216 per jaar. Dit brengen we in mindering op het bedrag hierboven.
- Inclusief attributie en rekening houdende met het deeltijdpercentage zijn de totale baten voor de ouders $50\% * 48\% * (€1.672,85 - €216) = €349,65$
- Inclusief attributie zijn de totale baten voor de Rijksoverheid $50\% * 48\% * €1.544,19 = €370,60$

¹CPB, 2023

²Gemiddeld belastingpercentage

3A – MEER BESTEDINGSRUIMTE OUDER (4/4)

MEER BESTEDINGSRUIMTE DOOR GROTERE ARBEIDSDEELNAME

Financiële waarde – minder kinderopvang

- Het gemiddelde opvangtarief in de BSO was in 2023 €9,59.¹
- Dit betekent dat ouders door het GBT-programma gemiddeld $(4 * €9,59) = €38,36$ per week aan kosten voor de kinderopvang besparen. In een jaar besparen ze hierdoor €1.534,40.
- De kinderopvangtoeslag is afhankelijk van meerdere factoren (o.a. inkomen, aantal kinderen, soort opvang en het aantal opvanguren). Het percentage varieert van 33,3% tot 96% voor het eerste kind en voor het tweede kind van 67,1% tot 97%.² Omdat dit percentage van zoveel verschillende factoren afhankelijk is, doen we de aanname dat gemiddeld 50% van de kinderopvang door de Rijksoverheid wordt betaald middels kinderopvangtoeslag.
- We nemen dus aan dat dit effect voorkomt bij ouders die voltijds werken, dus bij 52% van de ouders³. Zoals eerder beschreven is het attributiepercentage 90%.
- $50\% * 52\% * 90\% * €1.534,40 = €359,05$ betaald door ouders en €359,05 betaald door de Rijksoverheid.

Stakeholder

- De baten van dit effect vallen zowel bij de ouder, als bij de Rijksoverheid. Zowel wanneer ouders extra kunnen werken, als wanneer ouders minder kinderopvang hoeven in te schakelen.

¹BOinK, 2023

²Rijksoverheid 2024

³CBS, 2022

3B – TOENAME KWALITEIT VAN LEVEN OUDERS

Definitie en operationalisatie

- Ook bij sommige ouders is er door GBT een toenemend gezondheidsbewustzijn.¹ Hoewel dit is aangetoond, is er niet genoeg onderzoek om uit te wijzen of dit ouders zodanig beïnvloedt dat hun gezondheidsgedrag blijvend veranderd en daardoor ook andere onderdelen van hun leven beïnvloedt, zoals hun algemeen welbevinden. Dit effect waarderen we daarom niet financieel in de businesscase.
- Daarnaast kan de deelname van ouders als vrijwilliger hun gevoel van zingeving en welbevinden vergroten. Dit geldt alleen voor de ouders die zich als vrijwilliger inzetten voor de GBT.

Attributie en prevalentie

- Betrokkenen bij het GBT-programma in Venlo geven aan dat GBT voor veel ouders die zich inzetten als vrijwilliger vaak de eerste kennismaking is met vrijwilligerswerk, omdat het een zeer toegankelijke taak is met veel begeleiding. Daarom schatten we de attributie van dit effect op 80%. Dit betekent dat 80% van de ouders die zich inzet als vrijwilliger zich niet ergens anders had ingezet als GBT-niet had bestaan.
- Dit effect geldt alleen voor de ouders die vrijwilligerswerk doen. Voor de modelschool wordt uitgegaan van vijf vrijwilligers. Er geldt geen drop-off, omdat we ervan uitgaan dat als één ouder vertrekt, hier een andere ouder voor in de plaats komt. De effecten nemen daarom niet af, maar worden verplaatst. Dit effect berekenen we alleen voor de jaren waarin ouders actief zijn als vrijwilliger.

Financiële waarde

- Het doen van vrijwilligerswerk één keer per week tot één keer per maand ten opzichte van geen vrijwilligerswerk zorgt voor een welzijnstoename van €3.647,73 per jaar. (€2.800 in 2014²). Volgens de Social Value Bank Denmark is dit zelfs €4.772 per jaar. In deze maatschappelijke businesscase maken we gebruik van het conservatieve bedrag van €3.647,37 per jaar.
- Met een attributie van 80% betekent dit dat er per jaar per ouder die zich inzet als vrijwilliger een welzijnstoename is van $80\% * €3.647,73 \text{ per jaar} = €2.939,78$.

Stakeholders

- De welzijnstoename valt volledig bij de ouders die zich inzetten als vrijwilliger.

PRO MEMORIE-POSTEN

GELIJKE TOEGANG TOT GEZONDE VOEDING

- Er zijn ook enkele effecten van de Gezonde Basisschool van de Toekomst die wel plaatsvinden en een positief effect sorteren, maar die we niet financieel kunnen waarderen. Eén van deze effecten is het effect dat GBT heeft op gelijke toegang tot gezonde voeding.
- Kinderen op deelnemende GBT-scholen krijgen allemaal dezelfde lunch aangeboden. Dit betekent dat zij, ongeacht hun thuissituatie en achtergrond, dezelfde toegang hebben tot een gezonde lunch. Zo wordt kansenongelijkheid tegengegaan.
- Gelijke toegang tot voeding is een belangrijke voorwaarde bij het creëren van kansengelijkheid onder kinderen. Kansengelijkheid is essentieel in een goed functionerende samenleving: het stimuleert economische groei, sociale stabiliteit en de individuele ontwikkeling van mensen.¹
- We nemen deze waarde als PM (pro memorie)- post mee omdat kansengelijkheid een groot alomvattend begrip is, dat op vele verschillende manieren te beïnvloeden is. Het is daarom niet mogelijk om aan te tonen welke financiële waarde voortvloeit uit het creëren van gelijke kansen op het gebied van voedsel.

¹[SNS Bank, 2023](#)

EEN POSITIEF PEDAGOGISCH KLIMAAT

- De Gezonde Basisschool van de Toekomst creëert een positief pedagogisch klimaat op school. Leerlingen met een gezonde leefstijl kunnen zich namelijk beter concentreren, waardoor hun leerprestaties kunnen verbeteren. Dit kan het lesgeven vergemakkelijken.¹
- Een gezonde leefstijl kan daarnaast bijdragen aan een positievere sfeer in de klas, wat kan leiden tot betere docent-leerling interacties.¹ Hierdoor zijn docenten minder tijd en energie kwijt aan het vormgeven van de sociale interactie tussen leerlingen.
- Een positief pedagogisch klimaat draagt bij aan een rustig en positieve sfeer die ten goede komt aan zowel docenten als leerlingen. Hierdoor neemt ook het werkplezier van docenten toe, waardoor zij minder vaak uitvallen en scholen betere retentiecijfers krijgen.²
- We nemen deze waarde als PM (pro memorie)- post mee omdat het lastig is om goed te onderbouwen hoeveel het pedagogisch klimaat precies verbetert en of deze verbetering volledig aan GBT toe te schrijven is, of ook aan andere factoren. Om dit te kunnen bepalen is meer onderzoek nodig.
- Dat er echter een positieve verbetering plaatsvindt, staat vast: zowel scholen, kinderen als docenten geven dit aan. Daarom nemen we deze post wel op in deze maatschappelijke businesscase, maar zonder financiële waarde.

¹De Gezonde School, 2024

²Pedagogische Studiën, 2021

MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE RENDIZ

-
- De catering van GBT in Venlo wordt geleverd door Rendiz, een sociale onderneming waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werken. De lunch van GBT wordt door hen voorbereid en geleverd, waardoor de kinderen in contact komen met mensen met een beperking.
 - Deze samenwerking levert ook maatschappelijke baten op. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:
 - Arbeidstoeleiding voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
 - Kinderen die in aanraking komen met mensen met een beperking, waardoor hun belevingswereld wordt verrijkt.
 - Van het werk dat Rendiz doet, zou een aparte maatschappelijke businesscase gemaakt kunnen worden. In deze maatschappelijke businesscase nemen we de additionele waarde die wordt gecreëerd door Rendiz echter niet mee. De voornaamste reden hiervoor is dat de waarde die door Rendiz wordt gecreëerd ook al op andere plekken in kaart wordt gebracht, bijvoorbeeld door Rendiz zelf richting opdrachtgevers. Door Rendiz niet mee te nemen in deze maatschappelijke businesscase voorkomen we dat we waarde dubbel tellen.

CONCLUSIES EN INZICHTEN

CONCLUSIE: DE MAATSCHAPPELIJKE BUSINESSCASE VAN DE GEZONDE BASISCHOOL VAN TOEKOMST IN VENLO IS POSITIEF!

Financieel maatschappelijke resultaat

- De GBT creëert gemiddeld een maatschappelijk resultaat (kosten- baten) van **€36.189,73** per deelnemend kind over de gehele levensloop.
- Per geïnvesteerde euro levert GBT **€7,65** maatschappelijke waarde op.

Sociaal maatschappelijke resultaat

- Er wordt veel waarde gecreëerd die in deze maatschappelijke businesscase niet in financiële waarden kan worden uitgedrukt, maar wel van groot maatschappelijk belang is. De maatschappelijke businesscase wordt nog positiever als deze niet-financiële baten in acht worden genomen:
 - Een positief pedagogisch klimaat. GBT verbetert het concentratieniveau van kinderen en bevordert de sociale cohesie in de klas. Hierdoor verbetert zowel de omgeving van de kinderen als het lesklimaat van de docent. Docenten ervaren hierdoor een lagere werkdruk en meer werkplezier.
 - Gelijke toegang tot voeding, ongeacht de thuissituatie. GBT vermindert sociale ongelijkheid, omdat alle kinderen, ongeacht hun thuissituatie, toegang krijgen tot dezelfde schoollunch. Dit vermindert sociale ongelijkheid in de samenleving en verbetert zo sociale cohesie.

OVERZICHT KOSTEN EN BATEN - GEHELE LEVENSLLOOP

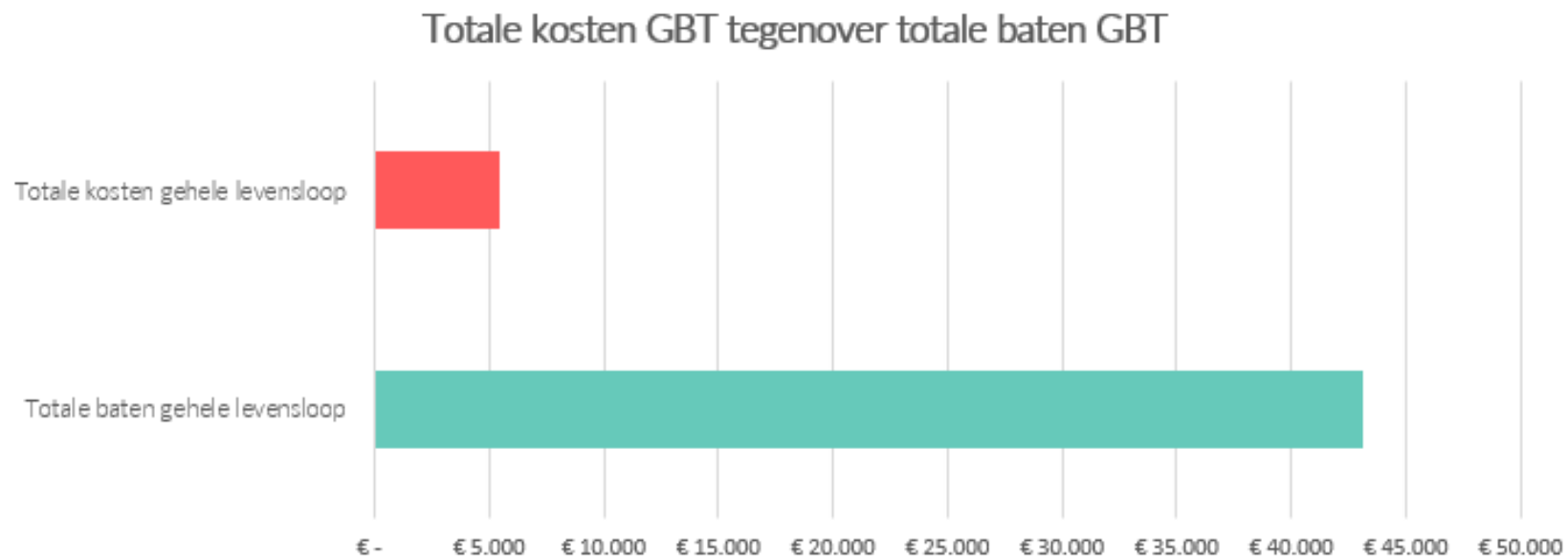
Domein		Kosten- of batenpost	Stakeholder		Per kind	Per school
0. Kosten	0.A	Uitvoeringskosten GBT	Gemeente	€	3.779,23	€ 944.806,40
	0.B	Eigen bijdrage ouders	Ouder	€	1.659,90	€ 414.973,79
Totale kosten				€	5.439,12	€ 1.359.780,19
1. Gezondheid	1.A	Toename kwaliteit van leven door verbeterde gezondheid	Deelnemer	€	602,05	€ 150.511,78
	1.B	Voorkomen zorgkosten	Zorgverzekeraar	€	2.857,02	€ 714.254,33
	1.C	Voorkomen kosten jeugdzorg/jeugd-GGZ	Gemeente	€	102,14	€ 25.536,19
	1.D	Voorkomen kosten ziekteverzuim	Werkgever	€	2.027,18	€ 506.795,06
	1.E	Voorkomen persoonlijke kosten	Deelnemer	€	4.879,59	€ 1.219.897,45
2. Leren	2.A1	Toename (toekomstig) inkomen deelnemer	Deelnemer	€	9.684,91	€ 2.421.228,35
	2.A2	Toename belastinginkomsten overheid	Overheid	€	8.939,92	€ 2.234.980,01
	2.B	Toename mentaal welzijn en kwaliteit van leven	Deelnemer	€	663,66	€ 165.916,13
3. Ouders	3.A1	Meer bestedingsruimte ouder lunch	Ouder	€	397,19	€ 99.297,30
	3.A2	Meer arbeidsruimte ouder - meer bestedingsruimte ouder	Ouder	€	2.975,13	€ 743.781,93
	3.A3	Meer arbeidsruimte ouder - meer inkomstenbelasting ouder	Overheid	€	2.746,27	€ 686.567,93
	3.A4	Minder beroep kinderopvang - bespaarde kosten ouder	Ouder	€	2.660,65	€ 665.161,49
	3.A5	Minder beroep kinderopvang - bespaarde kosten kinderopvangtoeslag overheid	Overheid	€	2.660,65	€ 665.161,49
	3.B	Toename kwaliteit van leven	Ouder	€	432,49	€ 108.122,32
Totale baten				€	41.628,85	€ 10.407.211,77

MAATSCHAPPELIJKE KOSTEN, BATEN EN RESULTAAT PER STAKEHOLDER

Maatschappelijk resultaat per stakeholder

TOTALE KOSTEN GBT TEGENOVER TOTALE BATEN GBT

INZICHTEN

De maatschappelijke businesscase van de GBT in Venlo heeft een positief financieel maatschappelijk resultaat. De baten wegen sterk op tegen de kosten. Dit toont aan dat investeren in deze interventie loont. Hier komen de (niet-financiële) sociaal maatschappelijke resultaten nog bovenop.

- Het hoogste financiële maatschappelijke resultaat wordt behaald voor de deelnemende kinderen, met name door een toename in het toekomstige inkomen en het voorkomen van persoonlijke kosten. Ook voor de zorgsector en de gemeente wegen de baten op tegen de kosten.
- Er wordt veel waarde gecreëerd voor de docenten en scholen die in deze maatschappelijke businesscase niet in financiële waarden wordt uitgedrukt. Deze waarde is wel van groot maatschappelijk belang, met name op het gebied van werkdrukverlaging van docenten. De maatschappelijke businesscase wordt nog positiever als deze niet-financiële baten meegenomen worden.
- Er staan geen financiële baten tegenover de financiering vanuit de Regiodeal, waardoor hier een negatief financieel maatschappelijk resultaat uitkomt.
- De GBT is een waardevol initiatief voor kinderen, ouders, werkgevers, de gemeente en zorgverzekeraars en draagt bij aan urgente maatschappelijke vraagstukken:
 - Kansenongelijkheid onder kinderen (o.a. door een verschil in sociaal economische achtergrond zoals een armoede)
 - Ongelijke toegang tot gezond eten en onvoldoende beweging (ongezond gedrag)
 - Gezondheidsproblemen
 - Dalende leerprestaties
 - Sociale ongelijkheid
 - Dalende kansen op de arbeidsmarkt
 - Minder vitaliteit en grotere gezondheidsverschillen
- De resultaten van deze maatschappelijke businesscase zijn contextgevoelig, maar bieden wel een indicatie van de te verwachten kosten en baten van de GBT-interventie in andere gemeenten.

BIJLAGEN

DEFINITIE – QUALITY-ADJUSTED LIFE YEARS (QALY)

- In deze maatschappelijke businesscase wordt QALY gebruikt om de impact van GBT op de mentale en fysieke gezondheid van deelnemende kinderen te kwantificeren.
- QALY is een veelgebruikte maat in economische evaluaties op het gebied van gezondheid. Het is een maat voor de gezondheidstoestand van een persoon die zowel de duur als de kwaliteit van leven weergeeft.¹
- Eén QALY vertegenwoordigt één jaar van leven in perfecte gezondheid. Het houdt rekening met de mate van disfunctie of ongemak die iemand ervaart door (mentale) gezondheidsproblemen, waarbij een volledig gezond levensjaar wordt gewaardeerd als 1.0 QALY en een jaar met minder dan perfecte gezondheid lager wordt gewaardeerd. De waarde 0,00 vertegenwoordigt de 'dood' en 1,00 de waarde 'volledige gezondheid'.²
- De waarde van één QALY is tussen de €20.000 en €80.000, afhankelijk van de *totale* ziektelast van een persoon.³ Voor de berekening van QALY's bij 'de Gezonde Basisschool van de Toekomst' maken we gebruik van de drempelwaarde van €20.000, zoals ook gebruikt in het onderzoek⁴ naar de invloed van 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst' op QALY's, geïndexeerd naar 2024 (€24.089,75).
- Ter illustratie, gerekend met een QALY van €50.000:
 - In een jaar met aanzienlijke (mentale) gezondheidsproblemen, kan een afname gelden van 0,3 QALY, wat resulteert in een QALY van $1,0 - 0,3 = 0,7$ dat jaar.
 - Wanneer een interventie deze (mentale) gezondheidsproblemen voor de helft vermindert, zal dit leiden tot een verbetering in de kwaliteit van leven. Dit vertaalt zich in een toename van $0,3 / 2 = 0,15$ QALY, wat resulteert in een QALY $0,7 + 0,15 = 0,85$ dat jaar.
 - Wanneer een gezondheidsprobleem ter waarde van 0,3 QALY voor bijvoorbeeld 5 jaar aanhoudt, dan geldt een totale afname van $5 \times 0,3 = 1,5$ QALY. Dit heeft een waarde van $1,5 \times €50.000 = €75.000$. Hetzelfde geldt als een interventie langduriger (mentale) gezondheidsproblemen vermindert.

¹LPBL, 2018

²de Nooij, 2021

³Zorginstituut Nederland, 2018

⁴Kosten-batenanalyse GBT

BRONNENLIJST (1/2)

- 5 redenen om leerlingen meer en beter te laten bewegen | Gezonde School. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.gezondeschool.nl/inspiratie/5-redenen-om-leerlingen-meer-en-beter-te-laten-bewegen>
- Burden and preference-based quality of life associated with bullying in children—PubMed. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34046746/>
- CBS. (z.d.-a). Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS [Webpagina]. Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://longreads.cbs.nl/nederland-in-cijfers-2022/wie-werken-het-vaakst-in-deeltijd>
- CBS. (z.d.-b). Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS [Webpagina]. Wie werken het vaakst in deeltijd? - Nederland in cijfers 2022 | CBS. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://longreads.cbs.nl/nederland-in-cijfers-2022/wie-werken-het-vaakst-in-deeltijd>
- De Bortoli, M. M., Oellingrath, I. M., Fell, A. K. M., Burdorf, A., & Robroek, S. J. W. (2021). Influence of lifestyle risk factors on work ability and sick leave in a general working population in Norway: A 5-year longitudinal study. *BMJ Open*, 11(2), e045678. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2020-045678>
- de Nooij, D. M. (z.d.). *Maatschappelijke kosten-batenanalyse Van Overleven Naar Leven*.
- Dekker, M. (z.d.). *De uitval van beginnende leraren in het primair onderwijs*.
- Gezond leven voor kinderen | Hartstichting. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.hartstichting.nl/gezond-leven/gezond-eten/gezond-leven-voor-kinderen>
- Hoe ongelijkheid zich in de eerste levensjaren aftekent. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2021/hoe-ongelijkheid-zich-in-de-eerste-levensjaren-aftekent/>
- In giving, how much do we receive? The social value of volunteering. (z.d.).
- Jeugdhulp 2021 | CBS. (z.d.-f). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/jeugdhulp-2021?onpage=true>
- Jeugdzorggebruik en onderwijs | Monitor AOJ. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://monitoraaj.nl/jeugdzorggebruik-en-onderwijs/>
- Kernbegrippen van kosteneffectiviteit | Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.nji.nl/effectieve-jeugdhulp/kernbegrippen-van-kosteneffectiviteit>
- Kinderen rekenen beter dankzij gezonde lunch en bewegen op school—Nieuws—Maastricht University. (2024, oktober 31). <https://www.maastrichtuniversity.nl/nl/nieuws/kinderen-rekenen-beter-dankzij-gezonde-lunch-en-bewegen-op-school>
- 'Mummy, Can I Join a Sports Club?'; A Qualitative Study on the Impact of Health-Promoting Schools on Health Behaviours in the Home Setting. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.mdpi.com/1660-4601/18/22/12219>
- Le, L. K.-D., Chatterton, M. L., Rapee, R. M., Fitzpatrick, S., Bussey, K., Hudson, J., Hunt, C., Cross, D., Magnus, A., & Mihalopoulos, C. (2023). Burden and preference-based quality of life associated with bullying in children. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 32(1), 53-62. <https://doi.org/10.1007/s00787-021-01807-5>
- Long-Term Effects of Childhood Nutrition: Evidence from a School Lunch Reform | The Review of Economic Studies | Oxford Academic. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://academic.oup.com/restud/article/89/2/876/6273674?login=false>
- Nieuws—Onderzoek uurtarieven en openingstijden dag- & buitenschoolse opvang 2023-2024. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.boink.info/nieuws-onderzoek-uurtarieven-en-openingstijden-dag-buitenschoolse-opvang-2023-2024>

BRONNENLIJST (2/2)

- Onderzoek: Kinderen die gezond eten, gaan beter rekenen. (2024, oktober 31). RTL Nieuws & Entertainment. <https://www.rtl.nl/nieuws/artikel/5477949/kinderen-die-gezond-eten-gaan-beter-rekenen>
- Oosterhoff, M., Over, E. A. B., van Giessen, A., Hoogenveen, R. T., Bosma, H., van Schayck, O. C. P., & Joore, M. A. (2020). Lifetime cost-effectiveness and equity impacts of the Healthy Primary School of the Future initiative. *BMC Public Health*, 20(1), 1887. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09744-9>
- Pesten op 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst': Een exploratief onderzoek | Amsterdam University Press Journals Online. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.aup-online.com/content/journals/10.5117/PED2020.1.006.VANR>
- Ramey, C. T., & Ramey, S. L. (2023). Early Childhood Education that Promotes Lifelong Learning, Health, and Social Well-being: The Abecedarian Project and its Replications. *Medical Research Archives*, 11(11). <https://doi.org/10.18103/mra.v11i11.4590>
- SNS Bank. (2023). Position Paper Kansengelijkheid. <https://www.snsbank.nl/particulier/support/download-tonen-op-pagina/position-paper-kansengelijkheid-1.html>
- Statistiek, C. B. voor de. (z.d.). Ziekteverzuim [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-arbeidsmarkt/werkenden/ziekteverzuim>
- Statistiek, C. B. voor de. (2022, april 28). Jeugdhulp 2021 [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2022/jeugdhulp-2021?onepage=true>
- Statistiek, C. B. voor de. (2024, februari 14). Arbeidsduur: Hoeveel uren werken mensen in Nederland? [Webpagina]. Centraal Bureau voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/diversen/2024/arbeidsduur-hoeveel-uren-werken-mensen-in-nederland?onepage=true>
- StatLine—Consumentenprijzen; prijsindex 2015=100. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83131NED/table>
- Telama, R., Yang, X., Viikari, J., Välimäki, I., Wanne, O., & Raitakari, O. (2005b). Physical activity from childhood to adulthood: A 21-year tracking study. *American Journal of Preventive Medicine*, 28(3), 267-273. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2004.12.003>
- Visser, J. (2023, januari 26). Wat onthoud je van wat je leert op school? De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/14160/wat-onthoud-je-van-wat-je-leert-op-school/369a8e4e-fdb2-0aa3-3d40-e6bb07d2804f>
- Wat kost ziekteverzuim per medewerker per dag? (z.d.). Sazas. Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.sazas.nl/kennisbank/verzuim/wat-kost-ziekteverzuim-en-waaruit-bestaan-deze-kosten>
- Zaken, M. van A. (2023, november 10). Bedragen kinderopvangtoeslag 2024—Kinderopvangtoeslag—Rijksoverheid.nl [Onderwerp]. Ministerie van Algemene Zaken. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvangtoeslag/bedragen-kinderopvangtoeslag-2024>
- 5 redenen om leerlingen meer en beter te laten bewegen | Gezonde School. (z.d.). Geraadpleegd 6 januari 2025, van <https://www.gezondeschool.nl/inspiratie/5-redenen-om-leerlingen-meer-en-beter-te-laten-bewegen>